

מאור שבתורה

מעט מן האור דוטה הרבה מן החושך

לצ"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת כג' סיון התשע"ז

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:32	20:23	21:19
19:29	20:21	21:17
19:33	20:24	21:21
19:29	20:20	21:16

כל הזכויות שמורות

ישא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

ביום השבת עומדים כל ישראל בדרגה עליונה יותר מבשאר ימות השבוע, שהרי השבת נותנת להם נשמה יתרה. לכן הם מצווים לשמור ולהיזהר בתורה ומצוות בשבת יותר מבשאר ימות השבוע.

ישראל יש בהם נח יותר ממלאכים

תלמיד חכם אחד, היה מצטט בקביעות בשיעורו היומי את דברי בעל ה"שאגת אריה" יום אחד נפלה עליו תרדמה לפני השיעור. והנה בחלומו בא אליו ה'שאגת אריה' ואמר לו: "היום אל תטרידני".

התעורר אותו תלמיד חכם משנתו, ומיד ניגש למברקה הקרובה ושלח מברק לעיר שבה שימש בנו של ה'שאגת אריה' כרב. במברק נכתב: "מה שלום הרב שלכם?" שלחו בני אותה העיר מברק בחזרה "הרב שלנו, בנו של ה'שאגת אריה", נפטר היום".

כשהרבנית לא חשה בטוב במשך תקופה ושהתה בבית אחיה שגר בשכונת בית וגן, לנוכח הדחוק הרב ששרר בבית, הקפיד רבי חיים קאמיל זצ"ל לבקר אותה בין הסדרים. ולצורך שמירת העיניים, הקפיד **שלא לנסוע באוטובוס** ולכן צעד רגלית מידי יום ביומו בשעת הצהריים, משיבת מיר עד לבית וגן.

זהירים הם בני אדם שלא לבלוע נמלה
חיה, ואין הם זהירים שלא לבלוע אדם חי

ברגע נדיר של הסרת המסווה מעל פניו, התבטא כ"ק האדמו"ר **מגור** בעל ה"בית ישראל" באזני אחד מאנשיו כהאי לישנא: "בימים ובלילות יושב אני ומקיים את הכתוב "וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נידח". בכל התקופות והמצבים האירו מול עיניו של האדמו"ר, קריאתו של ה**רמב"ם** באגרת לרבי אברהם בנו: "קרבו הרחוקים, השחו לקטנים, האירו פניכם לשפלים..."

גם מבין השיטין של אגרותיו מבצבצת תמיד דאגתו ומסירותו לכל נפש נדחה, שלא תלך לאיבוד. הוא היה פונה אליהם בנוסח מקורי: "שכח מכל העבר. אקח המשא עלי ועל צוארי, והימים הראשונים יפלו, **העיקר שתתנהג כשורה בעתיד.** חזור בתשובה!" וכשהביע לפניו אדם מסויים רגשי חרטה על מעשיו, ושאל האם יוכל עוד לשוב בתשובה שלימה? אמר לו הרבי: את "השלמה" הנח בשבילי... אתה מצידך חזל מן החטא, ואל תשוב לכסלה..."

דף גמרא מטהר את- האדם כמו מקווה

מי שחושב עצמו לעניו בלי שעמל הרבה להשיג מעלה זו בהשתדלות להכיר את בוראו וליראה מפניו, אזי טועה הוא ומחליף **חולשה נפשית טבעית**, לכליל מעלותיו של האדם.

מסופר כי יהודי אחד במראכש היה מעסיק ערבי צעיר. מידי יום ביומו הערבי היה עובד אצלו ובסוף היום היה מקבל את משכורתו וחוזר לביתו. יום אחד הצעיר הזה בא לעבודה ולא חזר לבית בערב. אביו תבע את היהודי בדיון **חטיפת בנו** והעמידו למשפט. השופט קבע שהיהודי אכן חטף את הגוי והעמידו למשפט אליו הוזמנו כל ראשי העיר.

היהודי האומלל, לא ידע מה לעשות, ופנה לרבי **יצחק דלויה** זי"ע, הרב הרגיע אותו מיד ואמר שיעזור לו ביום המשפט. הרב הגיע לבית המשפט, ובזמן הדיונים קרא הרב שם המופרש בפיו, ומיד **נגלה לעיניו** כל דמותו של הנער הערבי, האב זיהה בכירור שזהו בנו. הנער הפנה את מבטו לאחד מן הקהל ואמר שהוא הרוצח האמיתי שרצח אותו, לאחר מכן דמותו נעלמה. הגוי הרוצח **הודה באשמה**. וכולם השתוממו מהנס הגדול שהרב עשה.

כל מי ששכלו קטן יותר מבקש שיתנו לו כבוד יותר

וכך למדה מאמה ע"ה אָשֵׁר הַסִּירָה מֵעַל פְּעֻלָּה כָּל עַל הַבַּיִת, וְאֶפְשָׁרָה לּוֹ לְשִׁבֵּת וְלִשְׁקֹד עַל תּוֹרָתוֹ בְּאֵין מִפְרִיעַ. עַד כִּי נָדָה הַגִּיעֵי הַדְּבָרִים, שֶׁפַּעַם פָּגְשָׁה שְׂכֵנָה אֶת הַרְבֵּינִת אֶלְיָשִׁיב וְרָאָתָה אוֹתָהּ עֲצוּבָה וּמְקַרְקֶרֶת. שֶׁאָלָה אוֹתָהּ: "מַה יּוֹמְרִים?"

הַשִּׁיבָה הַרְבֵּינִת פִּי נָה עָמָה שָׁבָה מִן הַרּוֹפֵא עִם יָלָד הַסּוֹבֵל מִפְּאֵיב בְּטוֹן תְּזוּקִים. תּוֹת דְּעָתוֹ שֶׁל הַרּוֹפֵא הִימָתָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ **אֶפְנֵדִיעִיט'** וְכִי עָלֶיהָ לְסוֹר לְבַיִת הַחֹלִים לְנִתּוּחַ, אֲלָא שֶׁהִיא מְסַפֶּקֶת לְהִיכֵן לְלֶכֶת - לְשַׁעֲרֵי צֶדֶק אוֹ לְמִשְׁגָּב לְדָף. אָמְרָה לָהּ הַשְּׂכֵנָה פְּלוֹיָאָה: "הֲרֵי פְּעֻלָּה לּוֹמֵד כָּאֵן קְרוֹב, **בְּנִפְאֵרַת בְּחוּרִים**, גָּשִׁי אֵלָיו וְשֶׁאֲלֵי אוֹתוֹ!" הַשִּׁיבָה לָהּ הַרְבֵּינִת: "זֹאת לֹא אֶעֱשֶׂה, בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפְּן **לֹא אֶפְרִיעַ לְ בַלְמוּדוֹ**, הֲלֹא עֲלִיל הוּא חֵס וְשִׁלּוּם לְבֹא לְבַיִת הַחֹלִים וְלִבְקֹר אֶת הַחֹלֵה בְּמִקּוֹם לְלַמֵּד... הוֹלֶכֶת אֲנִי לְשַׁעֲרֵי צֶדֶק, וּבְלִילָה אֶסְפֵּר לוֹ אֶת פְּרִטֵי הַדְּבָרִים", אָמְרָה בְּהִקְלִטִּית.

נשמה עומדת ומחכה **אלפי שנים** לזמן ירידתה, שאז תתלבש בגוף ובנפש הטבעית ותתעסק בלימוד התורה ובקיום המצוות.

נקודה למחשבה

מה זו הצרות עין הזו? ... רבונו של עולם! ... האמת, שזה ממש לא מתאים לו, הוא מזה לארג'... כל הזמן מפרגן דוואג לנו, אז למה תמיד רק חצי? ... כך התלחששו ביניהם המשתתפים בשיעור היומי הקבוע בבית הכנסת השכונתי על **רחמים השמש הזקן**. כבר אף אחד לא זוכר את ההתחלה, זה היה אולי בשנה הראשונה או השניה ליסוד השיעור היומי הקבוע בערב בבית הכנסת. כמידי יום, היה הוא מגיש למשתתפים מגשים עם כיבוד וכוסות שתיה חמה או קרה, תלוי בעונות השנה. ולא שידוע שמישהו שילם לו על כך. **אבל תמיד רק חצי...**

רחמים השמש הדוואג והאיכפתי דאג שהכוסות יהיו מלאים רק עד החצי ולא טיפה יותר, כך בדבקות מלאה למרות כל **הבקשות החוזרות** והנשנות של המשתתפים ש"אם אתה כבר כבר דוואג ומפרגן, אז לפחות שיראו שזה מהלב - תמלא עד הסוף! ...". עונות השנה חלפו ועפו להן בקצב מטריד והשנים נתנו את אותותיהן ברחמים יקורנו. בשוכבו מרותק למיטתו ביקש הוא מבנו שימשיך את מורשתו לדאוג למשתתפי השיעור ויגיש להם כיבוד ושתייה. הבן, שגם הוא התפלא לפשר **התנהגותו המוזרה** של אביו, ניסה לברר עימו: "אבל אבא, למה תמיד רק חצי? ... מה הבעיה שאמזוג כוסות שתיה מלאים ומכל הלב?"

"בני יקירי! אילך רחמים מידוענו את בנו ואותנו בינה: "דע לך שכל השנים הקפדתי שהכוסות לא תיהנה מלאות בכוונה! ... יודע למה? ... כי בין משתתפי השיעור ישנם גם שני מבוגרים **זקנים שידיהם רועות**. ואם הם יקחו ליד כוס מלאה זה בטוח יישפך. הייתי מוכן שבמשך שנים יישפילו אותי ויצחקו עליי ורק שלא יישפך להם והם יתבזו מכך..."

תורה ורגישות לזולת הולכות שלובי ידדים... אם פגשת אדם בעל חזות של 'שומר תורה ומצוות' אך רגישותו לזולת לוקה בחסר. כנראה שעליו לעבור עוד **כברת דרך ארוכה** עד שבאמת נראה את השפעתה המבורכת על אישיותו והתנהגותו. (העורך)

עלה אחד התלמידי חכמים עם שני בניו לביתו של הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל כדי להתברך מפיו, שאל רש"ז את אחד הבנים לגילו, וענה שעוד חודשים מספר יהיה בר מצוה. אמר לו רש"ז: "ראה, כעת בגיל י"ב שנה, הינך פטור מכל מצות עשה ומצות לא תעשה, הן דאורייתא והן דרבנן, ומכל עונשיהן, מלבד דבר אחד שהינך חייב בו: **על דיבור!** שכן מצאנו בנדרים שנידרו של "מופלא הסמוך לאיש" נדר הוא, והקדשו הקדש, ואם אדם אחד מועל בזה חייב, וזאת אף על פי שהילד עצמו עם עול, יהיה פטור בכגון דא.

וסיים רש"ז: "אותה תורה שאומרת שילד אכן לא אחראי למעשיו, היא זו שאומרת שעל הדיבור. הוא אחראי גם אחראי, **וצא ולמד** מכאן מהו כוחו של הדיבור..."

יש לשים גבול בענין הדאגה לפרנסתם של הילדים

מסופר על הרב **צבי קובלסקי** זצ"ל שהיה אדם אשר גרם לו עוגמת נפש רבה, על לא עול בכפיו, ואף הכפישו וביזוהו ברבים לא אחת, והנה בעת שהגיעה ביתו של אותו אדם לפירקה, ונקבע עת התנותה, וזקוקים היו לכסף רב, טרח הרב קובלסקי תרם **ואסף סכום נכבד**, והעביר דרך שליח סכום רב לא לפני שהזהירו שבל ידע אותו אדם מי עומד מאחורי המסירה, ותוך כדי דיבור אף נתן הסבר לדבריו "אם ידע שממני יצא הדבר יפגום הדבר בשמחתו, ורצוני שתהיה **שמחתו שלימה!**"

אכן כזה ראה וקדש, נלמד מוסר נוכח לעדן את מידותינו, וה' יתברך יראה בהשתדלותינו ויתן שלום בינינו ושלוה בארמנותינו!

פנס סיפרו **לחפץ חיים** זצ"ל כי התפוצצות הדירה הייתה במקום פלונז, ובחסידי שמיים לא היו נזקים בנפש. רק חלונות נופצו מחמת ההדף. פתח החפץ חיים **בהודאה לה'** קודם כל על כך שלא היו הרוגים ופצועים. לאחר מכן המשיך החפץ חיים להביע את צערו על ממונם של ישראל: "אבל ודאי נופצו גם זוגיות בבתי היהודים" – תינה החפץ חיים את צערו –

"ולבטח יש ביניהם עניים, שאין ידם משגת להחליף את הזוגיות. הללו יסתמו את הפרצות בלוחות עץ, בכך תרבה אפלוית בביתם, וזו עלולה לגרום להפרת **שלוש בית**, שהרי אמרו שהדלקת הנר בשבת משום שלום בית. לפי שיש צער לשבת בחושך (כמבואר בגמרא שבת כ"ג ע"ב). כאשר אפלוית שוררת נחבטים ונופלים, האווירה עגמומית, נעשים קצרי רוח ונרגנים ומגיעים לידי מריבות" – נאנח החפץ חיים.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ה' אָרְךְ אַפִּים וְרַב חֶסֶד נִשְׂא עֵינָי וְפָשַׁע נִקְּה לֹא יִנְקָה, פֶּקֶד עֵינָי אֲבוֹת עַל בְּנֵים (במדבר יד, ח).

רבתינו בגמרא (ברכות ז ע"א) הקטו לכאורה סתירה בפסוקים, כתוב אחד אומר "פקד עיני אבות על בנים", משמע שהקב"ה נותן את עוון האבות על הבנים ומענישם על כך, ואילו פסוק אחר אומר לא יומתו אבות על בנים ולא יומתו על אבות איש בקטאו יומתו (דברים כד, טז), משמע שאין הבנים נענשים בעוון אבותיהם.

ומתוצאת הגמרא, הא – כשאוחזין מעשה אבותיהם בידיהם, הא – כשאין אוחזין מעשה אבותיהם בידיהם. אם אוחזים הבנים במעשה אבותיהם והולכים בדרך הרשעה, הרי שהם נענשים גם על עוון אבותיהם, אך אם הבנים מיישרים דרכיהם ואינם הולכים בדרך אבותם, הרי שאינם נענשים על עוון אבותם.

רבתינו מביאים על כך משל לזאב שפגע בשועל ורצה לטורפו, אמר לו השועל, "לא בדאי לך לאכול אותי, אין בי הרבה בשר, כולי שלד עעמות, תכנס לעיר ששים נמצאים בני האדם, ותטרוף אדם בעל בשר". והזאב טען לעומתו שאסור להם לאכול בני אדם, ויענשו על כך.

אך השועל שהוא הפיקח שבחיות (ברכות טא ע"ב), השיב לזאב שאין לו מה לדאוג, כתוב פקד עיני אבות על בנים, אתה עושה את העבירה ורק הבן מקבל את העונש. התרעה הזאב ואחל ללכת לכיוון העיר, אך בדרך עבר מעל מלכות שהוכנה מראש ונפל לבור, התחיל לעעוק הזאב וזעם על השועל שאמר לו שלא יקבל על כך עונש, שמע זאת השועל ואמר לזאב, "הן אמת שאינך מקבל עונש על המעשה שרצית לעשות כעת, אלא הנך מקבל את העונש של אביך שטרף בני אדם, ואתה נענש כיון שגם אתה בעעמך רצית לעשות זאת!", באוחז במעשה אבותיו בידו – לוקח גם על מעשי אבותיו.

ומכאן נלמד עד כמה צריכים אנו להיזהר ולהתרחק מן העבירות ולשוב בתשובה שלימה לפני ה', ובזכות כך נראה בקרוב בישועת ישראל השלימה, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

אשה זקנה הביאה דגים חיים מן השוק, והתחילה מתקינה אותם בלישול כשהם מפרפים עדיין. נכדתה אמרה: סבתה, רחמיך היכן הם? מיסתה הזקנה והחזירה לה: אל תצטערי, בתי.

זה חמישים שנה אני עושה להם כך וכבר הורגלו...

כל העלונים: hamaor.net

לצרף עמנו "וחלבנה" בושם שריחו רע, ונקמה הכתוב בין סממני הקטורת, ללמנו שלא יקל בעינינו **לצרף עמנו** באגודת תעניותינו ותפילותינו את פושעי ישראל, שיהיו נמנים עמנו. (רש"י) הכשרים יתגברו כל דבר מתפעל ומושפע מהיפוכו. על-ידי החלבנה **יתגברו טעם** ויחודם של שאר הסממנים, וכמו-כן בתפילה יתגברו הכשרים בהיותם עם הרשעים.

עשה זאת בעצמך "פשוט

נבלה בשוק ואל תצטרך לבריות". פירשו זאת חסידים הראשונים: "פשוט נבלה" – היפטר בעצמך מ'בלתך', ממידות הרעות, "ואל" – אם לא תעשה זאת בעצמך, "תצטרך לבריות" – הם יעשו זאת לך.

הפיכת הדברים השפלים

הקטורת הייתה עשויה מסממנים שאינם ראויים לאכילה, ואילו **בקרנות** התנאי להקרבתם הוא שיהיו ראויים לאכילה.

יתרה מזו, בין סממני הקטורת הייתה גם **החלבנה**, שריחה רע, והיא רומזת לדברים שפלים ביותר. על-ידי שמקטירים לה' נהפכו העניינים האלה ונתעלו לקדושה.

רשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

אדמו"ר הזקן זצ"ל אמר ליהודי אחד, שהיה למדן גדול ומופלא במידות טובות: גם לבעלי-חיים יש **מידות טובות**, אך הן טבעיות.

העורב אכזר בטבעו, ואילו הנשר רחמן. מידות בני-האדם צריכות להיות לא מצד הטבע אלא **על-פי השכל**, ועל זה צריך עבודה עצמית.

אס ניכשלנו בדרכינו, סלה לנו אב יקר. אם רק בטפל עסקנו, **הזחננו את העיקר**.

היום רוצים אנו אליך, אל דרך הישר, **מקוים** בכל ליבנו שעוד לא מאוחר.

יהודי מבריח-מכס התגנב לעבור את הגבול כשהוא עמוס שק על שכמו וכלב כרוך אחריו. לא הצליח המתגנב וחייך תפסו. בדק לו החייל בשקו ושאל: מה יש לך פה? אוכל בשבילי ובשביל הכלב יש לי פה. פתח ונראה. פתח היהודי את השק, והנה כולו מלא פולי קפה. אמר לו החייל: שמא ראית מימך אדם או כלב אוכל פולי קפה? החזיר לו היהודי: אני – כל ימי אין אכילתי אלא מזה, והוא – אם יתעקש ולא יאכל – עשה בו כטוב בעיניך...

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חרשדי, דינה בת ווב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עוויה, שלמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אורית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוגנים, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אליעזר בן גינתא, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמועון בן רינה, ישראל בן שמחה סבג, אואסינה בת גוריה חלפון, שמואל בן רבקה זכאי **מון הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

באחד הימים, הגיע לביתו של מרן רבינו **עובדיה יוסף** זצ"ל, גביר גדול ועשיר, בשם ניסים גאון, אותו גביר, היה מוכן לתרום מהונו, סכום עתק לבניית הישיבה של רבי **אליהו שרים** זצ"ל, אולם תנאי היה לו, שבעוד חודש ימים, יבוא מרן ויערוך את החופה של בנו, המתחתן בברזיל בשעה טובה ומוצלחת. בתחילה, סירב מרן לבקשתו והתנגד לכך, אולם כאשר חזר הגביר על התנאי ואמר שבלי שמרן יבוא, הרי שהתרומה מבוטלת, נאות מרן לנסוע ויחד עם בנו הרה"ג **יצחק יוסף שליט"א** נסע להתונה. כאשר הגיע מרן למקום התונה, נדהם לראות את נשות המקום, מהלכות בשמלות קצרות ובורועות חשופות, ולמרות שישנם פתרונות הלכתיים למצבים שכאלו החליט מרן לעשות צעד אשר **יגרום להם לזעוזע** ומיד הודיע מרן חד משמעית, "כאן, איני מסדר חופה וקידושין!" ומיד לקח ספר לימוד וישב ללמוד, כשהוא מותיר את כל יושבי המקום פעורי פה... מיד החלו רבני ונכבדי המקום, לדבר על ליבו של הרב והסבירו לו שכך המנהג בעירם, וציבור הנשים הודיע שכך הן רגילות. אולם מרן בשלו, אינו מסדר חופה וקידושין בצורה שכזו. לאחר חצי שעה של משא ומתן, התערב נשיא המדינה ואשתו בוויכוח המביך ונדהמו מעוצמת רוחו ועמידתו האיתנה של מרן בענייני צניעות, למרות המקום והזמן ולמרות קהל ההמונים שעומדים ומחכים... ומתוך התפעלות אמרו

צודק הוא בדבריו ולא יחשוש, ובידם לפתור את הבעיה, מיד נשלחו כמה אנשים, להביא כיסויי ראש ובגדים שונים עבור קהל הנשים, ולאחר שכולן התעטפו בבגדים צנועים, החל מרן בסידור החופה והקידושין. ותהום כל העיר... כל אמצעי התקשורת, **רעשו ורעשו על הנעשה**, ונתקדש שם שמים ברבים, כאשר נשיא המדינה, הודה בצדקתו של מרן.